

Anketa HK ČR: Režim Ukrajina - zaměstnávání cizinců 2019 Vyhodnocení 29. ledna 2019

O anketě

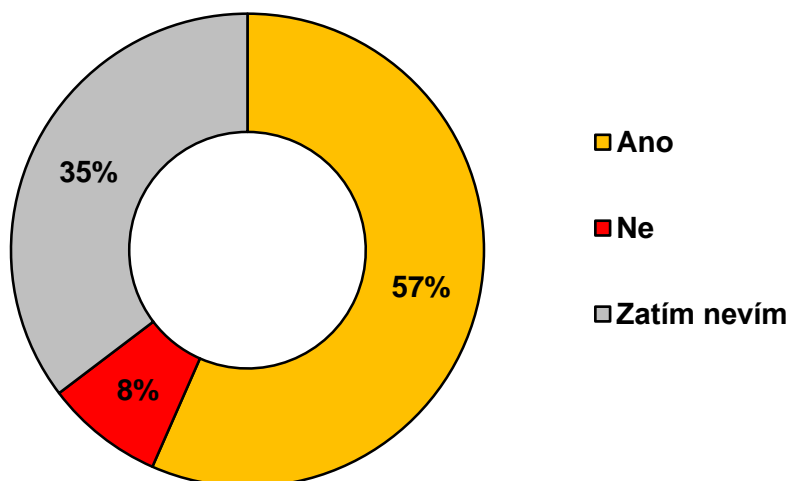
Od 11. ledna do 25. ledna 2019 vedla Hospodářská komora ČR (dále jen „HK ČR“) šetření k Režimu Ukrajina, resp. k problematice zaměstnávání cizinců v letošním roce. Osloveny byly **pouze firmy, které s asistencí HK ČR požádaly o zařazení do projektu Režim Ukrajina**. Právě prostřednictvím HK ČR je vyřizován největší počet žádostí (cca 80 % všech žádostí).

Celkem odpovědělo **348 respondentů** ze všech krajů ČR. Většinu (64 %) respondentů tvořily firmy, které mají od 10 do 250 zaměstnanců (pozn.: firmy s méně než 10 zaměstnanci nemohou být zařazeny do Režimu Ukrajina). Dotazy směřovaly především na náborové plány pro letošní rok a další podněty s cílem zlepšit proces Režim Ukrajina i služby HK ČR.

Jaký bude zájem o cizince v roce 2019?

Celkem 92 % všech firem zapojených v Režimu Ukrajina bude v letošním roce nabírat zaměstnance ze zemí mimo ČR, nebo tuto možnost zvažují (viz Graf č. 1). Dle interních statistik HK ČR se v roce 2018 zájem firem o ukrajinské zaměstnance meziročně téměř zdvojnásobil. Tento trend bude podle odhadů HK ČR kvůli napjatému domácímu trhu práce pokračovat.

Graf č. 1: Uvažujete o tom, že do konce roku 2019 začnete hledat další zaměstnance ze země mimo ČR?

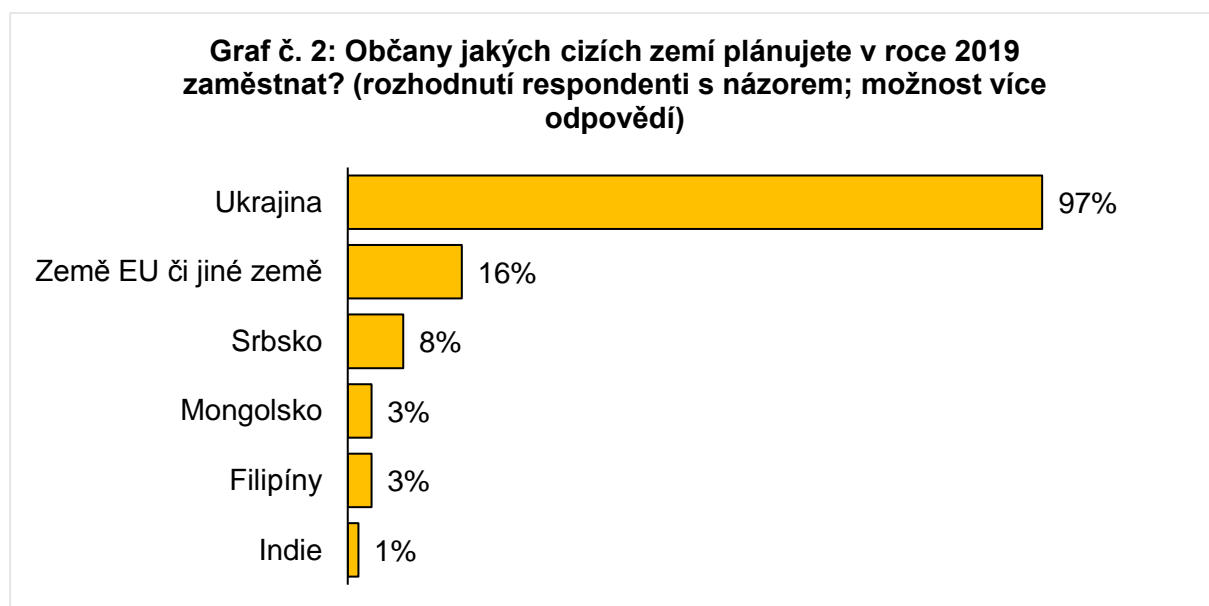

V roce 2019 tak HK ČR očekává téměř zdvojnásobení zájmu podnikatelů o Režim Ukrajina oproti roku 2018. Na zvýšení zájmu by mělo vliv i podstatné zkrácení celkových čekacích lhůt (tj. doby od podání žádosti na HK ČR do vydání rozhodnutí o zaměstnanecké kartě, která nyní činí v průměru 5 měsíců). To by také znamenalo snížení počtu žadatelů o krátkodobé 3měsíční pracovní pobyty, kteří administrativně významně zatěžují Generální konzulát ČR ve Lvově i Úřad práce ČR, a zhoršují tak průchodnost vyřízení žádostí o zaměstnaneckou kartu v rámci projektu Režim Ukrajina.

V jakých cizích zemích budou firmy hledat zaměstnance?

Pokud bereme v potaz jen ty firmy, které plánují v letošním roce nabírat další cizince a které jsou již rozhodnuté, **největší zájem bude o ukrajinské pracovníky (97 % respondentů má o ně zájem – viz Graf č. 2). S velkým odstupem skončily země EU, především Slovensko, Polsko a další země, zejména Rusko, Bělorusko a Moldávie.**

Vedle Režimu Ukrajina existuje v současnosti i Režim ostatní státy, který se vztahuje na Srbsko, Mongolsko a Filipíny. Dále lze na podobném principu nabírat zaměstnance ze třetích zemí i přes Režim Indie a Pilotní projekt Ukrajina pro specialisty, které jsou určeny pro vysokokvalifikované zaměstnance. HK ČR v současnosti usiluje o rozšíření Režimu ostatní státy o Bělorusko, Černou Horu a Moldavsko, a to již v letošním roce.

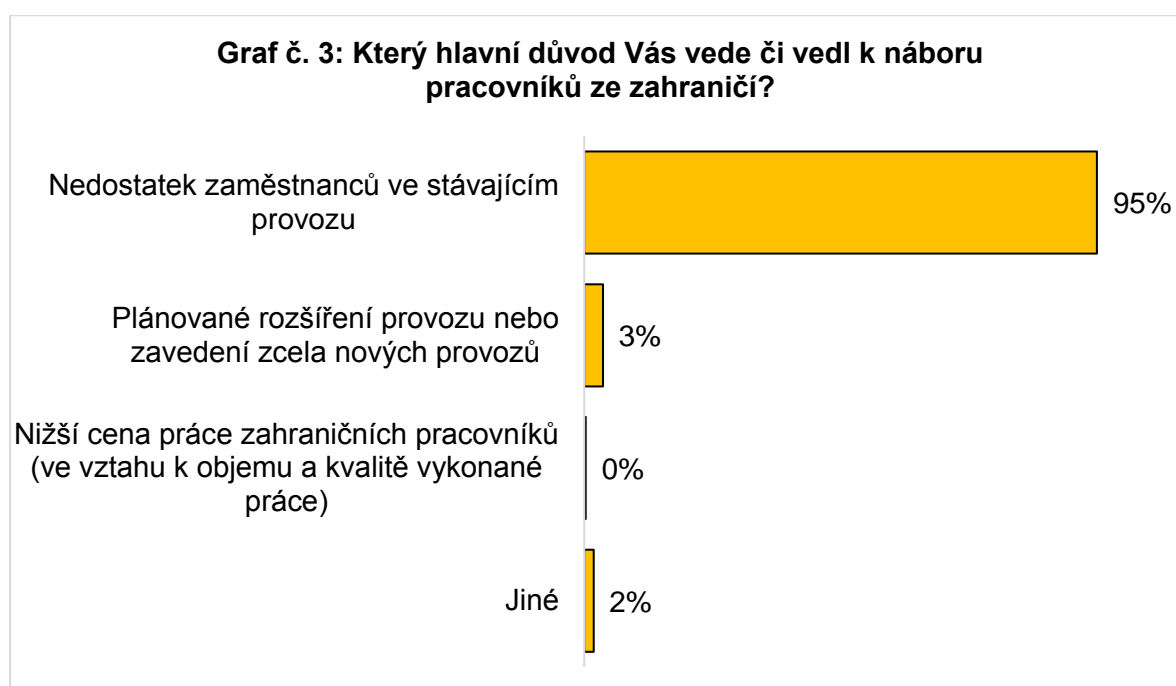
Jaké profese budou nejvíce žádané?

V roce 2019 plánují respondenti zaměstnat cizince především na pozice v rámci kategorie „Kovodělníci, strojírenští dělníci a pracovníci v příbuzných oborech“ (CZ-ISCO 72). Mezi ně patří především **svářeči, slévači, nástrojaři, mechanici a opraváři**. Na druhém místě skončila kategorie „Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci na stavbách (kromě elektrikářů)“ (CZ-ISCO 71), do které spadají především pokrývači, podlaháři, štukatéři, instalatéři, zámečníci,

klempíři, malíři a lakýrníci. Na třetím místě skončila kategorie „Montážní dělníci výrobků a zařízení“ (CZ-ISCO 82).

Proč zaměstnat cizince?

Naprostá většina respondentů (95 % viz Graf č. 3) se pro nábor pracovníků ze zahraničí rozhodla proto, že **na českém trhu práce není v současnosti schopna nalézt zaměstnance**. A bez nich tyto firmy nejsou schopny plnit objednávky. Ostatní důvody jsou v porovnání s touto odpovědí zcela marginální. Mezi jinými důvody se objevovaly především jazyková příbuznost a špatná zkušenost při nabírání českých zaměstnanců, resp. nemožnost takové zaměstnance najít.

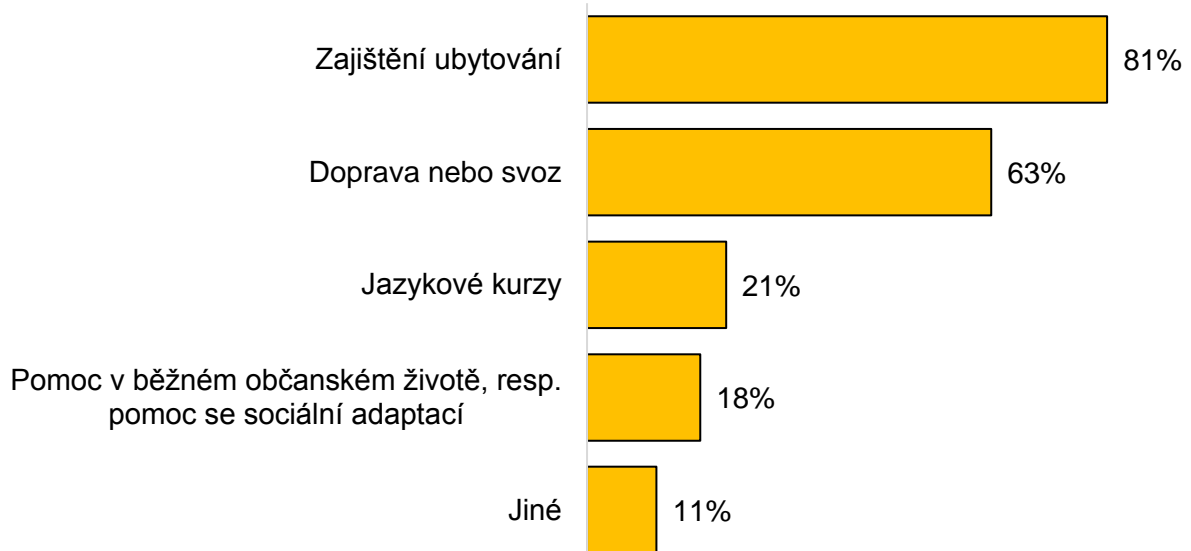

Cizinci a benefity

V rámci šetření jsme se také ptali, zda firmy poskytují zahraničním pracovníkům „nadstandardní“ benefity, tedy výhody, které českým zaměstnancům neposkytují. Čtvrtina respondentů (26 %) odpověděla, že takové benefity neposkytuje. Zbývající firmy nabízí cizincům **nejčastěji zajištění ubytování (81 % z těch, co „nadstandardní“ benefity poskytují) a dále dopravu nebo svoz do práce (63 %)**. Mezi jinými benefity figurovaly zejména příspěvky na stravování a na ubytování, anebo v některých případech i stravování a ubytování zcela zdarma.

Částka, kterou firmy vydávají na tyto „nadstandardní“ benefity pro jednoho cizince, se velmi liší a pohybuje se **od stovek korun po desítky tisíc měsíčně**. V průměru je to u malých firem 3 800 Kč, zatímco u velkých firem průměr činí 4 600 Kč.

Graf č. 4: Jaké „nadstandardní“ benefity poskytujete zahraničním pracovníkům? (možno více odpovědí; respondenti, kteří poskytují takové benefity)

Co firmy chtějí změnit?

Drtivá většina, přesně 95 % procent firem napříč velikostí si stěžuje na **příliš dlouhou dobu celého procesu získání zaměstnanecké karty**, firmy by si přály **zjednodušit administrativu** (např. neduplikovat doklady pro různé úřady). Doba vyřízení zaměstnaneckých karet pro práci v Polsku trvá maximálně 2 měsíce. Dalším častým problémem je, že podnikatel, jenž byl zplnomocněný svým budoucím zaměstnancem, **není informovaný o stavu řízení automaticky**, jen na vyžádání, což jsou další administrativní komplikace s dobou vyřízení 30 dní.

Podnikatelé by si přáli ochranu společnosti, která pracovníka v rámci Režimu Ukrajina přijímala, **před jeho svévolným odchodem k jinému zaměstnavateli**. HK ČR v tomto směru již iniciovala pozměňovací návrh zákona o pobytu cizinců, kterým by se zaměstnanec po obdržení zaměstnanecké karty zafixoval na půl roku u zaměstnavatele.

Několik firem projevilo zájem o pomoc v rámci prvotní integrace cizích pracovníků v novém pracovním prostředí (jazykové kurzy a pomoc se sociální adaptací).